

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

oktober 6 • 2018

Präglingssmiss i kung Albrekts myntverkstad i Stockholm

Fagerviks bruks polletter – en omdatering

Texas Treasure: *The Renaissance of the Swenson Collection*

Utställningen i Sunne efter Nils Olsson byter innehåll

FIDEM:s XXXV:e kongress i Ottawa, Kanada

30 kronor

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

presenteras även på Svenska Numismatiska Föreningens hemsida
www.numismatik.se

Den tryckta tidskriften kommer ut första veckan i februari – maj, september – december.
På hemsidan kan man sedan ta del av SNT i lågupplöst pdf-format.

ANNONSPRISER

1/12 sida
47 × 50
mm
250 kr

1/8 sida
72 × 50
mm
350 kr

1/6 sida
47 × 105
mm
400 kr

1/4 sida
72 × 105
mm
600 kr

1/2 sida
151 × 105
mm
1 200 kr

1/1 helsida
151 × 214 mm
2 000 kr

mittuppslag
5 000 kr

2:a & 3:e
omslagssidan
2 500 kr

4:e omslagssidan
5 000 kr

SNT behåller samma låga annonspriser även 2018

Annonsen på årsbasis får dessutom 20% rabatt

Annonsstopp senast den 1:a i månaden före utgivning

Radannonser: enskilda SNF-medlemmar erbjuds **gratis annons** med högst tre rader att köpa, sälja eller byta samlarobjekt – kontakta info@numismatik.se

Annonsen som inte är förenliga med SNF:s och AINP:s etik avböjs

Innehåll SNT 6 • 2018

ARTIKLAR OCH NOTISER

SID.

Texas Treasure: <i>The Renaissance of the Swenson Collection</i> . 1	128–132
SML 14, nytt fynd i elfte timmen	132
FIDEM:s XXXV:e kongress i Ottawa, Kanada	133–135+138
Ett trevligt numismatiskt objekt	138–139
Utställningen i Sunne efter Nils Olsson byter innehåll	140–141
Präglingsmiss i kung Albrekts myntverkstad i Stockholm	142
Fagerviks bruks polletter — en omdatering	143
Kongl. Myntet anno 1904	144
Bidrag till universitetsbiblioteket för digitalisering av numismatisk litteratur	144

FASTA RUBRIKER

AUKTIONER & MÄSSOR.	132
PRESSKLIPP 1881. Inte Guld-Paykull	138
LOKALA NUMISMATISKA FÖRENINGAR & MYNTKLUBBAR I SNF.	142
PERSONALIA. Ny museichef på KMK.	143

OMSLAG

Akvarell av Johan Fredrik Isberg föreställande Kongl. Myntets exteriör mot Hantverkargatan 1904. Mått 10×15 cm. Privat ägo. En kvinna står under gaslyktan i gathörnet. Dammodet föreskrev fotsida klädsel och stor, vid hatt. Kanske väntar hon på mannen som kommer gående längs gatan, han tittar på henne men ser ut att gå förbi. Även mannen bär hatt. Få vuxna var barhuvade utomhus på den tiden. Längre bort på trottoaren skymtar ett promenerande par, också de i hatt. Men det är ju Kongl. Myntet som är det egentliga motivet. Läs mer om denna verksamhet i Dan Carlbergs artikel på sidan 144.

FOTO: DAN CARLBERG.

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

ges ut av

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

KANSLI OCH REDAKTION

Banérgatan 17 n b
11522 Stockholm
Tel. 08-667 55 98
Måndagar
kl. 10-12 och 13-16
info@numismatik.se

Plusgiro 150007-3
Bankgiro 219-0502
Svenska Handelsbanken

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Monica Golabiewski Lannby
monica@numismatik.se

PRENUMERATION

200 kr / år (8 nr)
Medlemmar erhåller tidningen
automatiskt
Kom ihåg att
meddela adressändring!

SNT trycks med bidrag från
Gunnar Ekströms stiftelse för
numismatisk forskning samt
Sven Svenssons stiftelse för
numismatik.

Redaktionen ansvarar inte för ej
beställt material. Texter och bilder i
SNT lagras elektroniskt och publiceras
som pdf på föreningens hemsida.
Den som sänder material till SNT
medger detta.

Register över alla artiklar och
notiser i SNT 1977-2017 finns i
sökbart pdf-format på hemsidan.

TRYCK

Pipeline Nordic AB

ISSN 0283-071X

HÖSTEN 2018

Föreningens aktiviteter

Våra medlemmar är varmt välkomna till SNF:s föreningskvällar. De är med få undantag förlagda till sista onsdagen i månaden, vår och höst. Vi ses både i samband med föredrag och under enklare former, alltid med ämnet numismatik. Föreningen bjuder på enklare förtäring.

SVENSKAMERIKANSK STORSAMLARE

Om svenskamerikanska samlare i ämnet numismatik har det skrivits vid ett flertal tillfällen i SNT, såsom A. C. Nygren, J. J. Pittman, R. L. Cederlund, R. N. Dahlberg.

SVANTE MAGNUS SWENSON föddes år 1816 i Alarp, Barkaryds socken, Småland, emigrerade till Amerika år 1836, först till New York, sedan Texas. Han donerade sin omfattande numismatiska samling till University of Texas i Austin år 1891. I tre avsnitt i SNT beskriver Giuseppe Castellano samlingen och dess digitaliserings- och inventeringsprojekt – *Online Database of the Swenson Coin Collection*. I samråd med Per-Göran Carlsson publiceras artikeln på engelska. Mer om Swenson finns på wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Swante_M._Swenson

Välkomna till höstens föredrag, denna gång i det numismatiska ämnet polletter, i SNF:s bibliotek på Banérgatan 17:

OKTOBER

- 31** Föreningskväll **Obs! Onsdag 31 oktober (fel datum i förra numret)**
Plats Banérgatan 17
18.00 FÖREDRAG av Bo Gustavsson från Göteborgs Numismatiska Förening:
När polletten trillade ner i Göteborg – något om göteborgspolletter.
Föredraget utgår från hans nyutkomna bok *Göteborgspolletter. Polletter för krogar, nöjen och sjöfart från början fram till i dag.*
Boken ingår i Göteborgs Numismatiska Förenings småskriftsserie och är på 400 sidor i A4-format med beskrivningar av cirka 2000 polletter från och med 1700-talet. Några exemplar av boken är till försäljning i samband med föredraget.

DECEMBER

- 5** **Julfest**
Plats Banérgatan 17
18.00 Föreningens traditionella julfest med glögg, lussekatter och julgodis. En mindre julauktion, nr 174, kommer att genomföras med enklare material ur Sven Svenssons samlingar. Någon förteckning sänds inte ut i förväg. Kontant betalning vid auktionstillfället. Hjärtligt välkomna!

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Adress: Banérgatan 17 n b, Stockholm. T-bana Karlplan; buss 4, 44, 76
Kansliet är öppet: måndagar kl. 10-12 & 13-16
Kansliet är stängt: midsommar - 1 september; jul- och nyårshelgerna
Hemsida: www.numismatik.se
SNT finns på Facebook

Texas Treasure: *The Renaissance of the Swenson Collection. 1*

Av Giuseppe Castellano

I *University of Texas* i Austin, USA, vilar sedan år 1891 en stor samling mynt och medaljer donerade av svenskamerikanen Svante Magnus Swenson (1816–1896). Den omfattar cirka 3500 antika mynt – grekiska, romerska, bysantinska – samt från den skandinaviska myntimporten under tidig vikingatid plus över 1800 europeiska och amerikanska medaljer, varav många i silver från 1600- till 1800-talen.

Fram tills för några år sedan var denna storartade samling i stort sett bortglömd och outnyttjad för forskningsändamål, bland annat orsakat av att man under 27 år glömt koden till det enorma kassaskåpet där samlingen förvarades. Med äskade resurser och under ledning av doktor Alex

Walthall har en grupp knuten till universitetet i Austin initierat ett internetbaserat digitaliserings- och inventeringsprojekt – *Online Database of the Swenson Coin Collection* – som successivt ska tillhandahålla bilder och data om varje numismatiskt föremål i den Swensonska samlingen.

Inledningsvis prioriteras de antika numismatiska delarna av samlingen, varefter medaljerna kommer att dokumenteras. Redan har detta skapat många entusiastiska reaktioner i den numismatiska forskningsvärlden, inte minst i Skandinavien, där man på flera sätt ser intressanta samband att undersöka vidare.

Historien om samlingens tillkomst och föremålens härkomst kommer att bringa ordning i vissa proveniens-

luckor under 1800-talets senare hälft, kopplingarna till Lorichs, Kungl. Myntkabinettet i Stockholm, mynt-handeln och auktionsmarknaden med dess aktörer i dåtidens Stockholm med flera orter, Stiernstedt, Heilborn, Antell och Swenson.

Giuseppe Castellano har i *American Numismatic Society's* medlemsblad publicerat en övergripande rapportering om Swenson-projektet. Svensk Numismatisk Tidskrift har glädjande nog fått tillstånd att med bilder återge Castellanos artikel på originalspråket engelska, som vi hoppas läsekretsen kan tillgodogöra sig! Ytterligare nyheter om och tack vare detta projekt kan påräknas vartefter, vilket SNT räknar med att följa upp.

Per-Göran Carlsson

Rome, AD 238. “Where are your Germans now?” jeers the soldier, stabbing his victim. The emperor Pupienus bellows and claws at his assailant, pulling at his purse-strings in desperate struggle. A shower of bright silver denarii falls from the soldier’s belt and scatters in the pool of blood spreading across the paving-stones. The soldier scrabbles at the ground, taking up wet handfuls of bloody coins, freshly minted in the image of the dying man. With a final round of curses, the assassins retreat. Hours later a rag-and-bone man finds a bloody denarius between two stones.

Gotland, the Baltic Sea, AD 450. The dreamer’s coin shines through the passing clouds, a crisp silver disk. A wet snick as the spade cuts through rocky mud, a squelch as the spade-load slumps onto the spoil heap. The digger pauses to wipe his brow, takes a draught of ale from the flagon

The author with a denarius of Augustus in the Swenson Collection (Swenson 2400–375; RIC Augustus 87A).

PHOTO: LESSER GONZALEZ ALVAREZ.

at his side, and returns to digging. When the hole is deep enough, he sets his spade against the rock where his sword leans and heaves the chest down into the earth. He opens it and plucks up a small silver coin. This he flips back and forth across his thumb and forefinger. Old kings and

strange southern runes glint in the moonlight. He lets it fall again, clinking brightly among its fellows. He locks the box, buries it, and shoves the stone into place. The digger then girds his sword, takes up his spade, and walks back to the beach. He throws his tools aboard his boat and shoulders it down the shingle with a grunt as the hull grates against gravel. With a prayer and a dip of his oars, he sets out once more on the wide whale-road.

Offenbach am Main, Germany, AD 1815. The forger works by candlelight. Flames dance as he examines the coin between his thumb and forefinger. The forger sets the coin down and pulls out his loupe, bowing deeply across the table to catch the light. He stays there for a long moment studying the coin intently. The forger observes the subtleties of the inscription, the tight curls of the

1. Pupienus, Rome, AR denarius,
c. AD 238 (Swenson 2400–1292).
Ø 20 mm.

beard, the minute rendering of the emperor's pupil. With a sigh of admiration, the forger sets down his loupe and walks to the window, observing the moonlight over the river Main, scattered like pearls across black velvet. A cat purrs and rubs against his leg. The forger returns to his workbench, takes up his burin, and begins cutting his die.

Austin, Texas, AD 2017. The scholar peers at a silver coin in the lab, a small windowless office in the University of Texas football stadium that serves as project headquarters for the Swenson Digitization Project. He sets the denarius of Pupienus (*fig. 1, Swenson 2400–1292, RIC IV Pupienus 1*) down on the table and removes his glasses, closing his eyes and pinching the bridge of his nose. Pupienus reigned April to July 238, less than a semester, before he was killed in the streets of Rome. Despite his short tenure, the coins he minted are fairly numerous, perhaps an indication of the significant military expenditure required for survival during the crisis of the third century. Clearly the copious denarii were not enough to buy more time from the legions. Replacing his glasses, he turns back to the glowing screen and begins to type.

Every coin has a story, and a collection as rich as the Swenson has many such stories to tell. What might these coins tell us of the thousands of people that have handled them over the last two-and-a-half millennia? Where have they travelled? What events, mundane and spectacular, have they witnessed? But this is not all. A collection is not only the sum of its parts, the many stories of thousands of individual coins, but also

the biography of the collection as an assemblage in itself. The collection takes on a second life as an historical entity in its own right. Such a collection, and the archival materials associated with it, can provide a unique perspective on numismatics, antiquarianism, and the more general historical context in which it came to be.

Svante Magnus Swenson, the first documented Swedish immigrant to Texas, was a prominent figure in the state's history (*fig. 2*). He donated his collection of coins and medals to the University of Texas at Austin in 1891. This gift, described as “princely” by the grateful administration, was the first major donation to the university, which had only been founded ten years earlier in 1881. The Swenson is among the largest such collections in the South. It comprises some 3,500 Greek, Roman, and Byzantine coins. Swenson also donated 1,800 European medals, many in silver, dating from the 17th to the 19th centuries. In the 125 years since it has been at the University of Texas it has been overlooked and underused and has never even been catalogued in its entirety. Security concerns and lack of funding have precluded the realization of the Swenson collection's full potential for over a century.

The Swenson Digitization Project's goal is to catalogue, record, and publish online the Swenson collection of ancient coins at the University of Texas at Austin. Now, the internet has provided us with a secure and cost-effective digital platform to share these coins with the world. Classics Professors D. Alex Walthall and Rabun Taylor, along with a team of graduate and undergraduate students, have taken up this long-overdue project. The final product, entitled *Online Database of the Swenson Coin Collection*, will be available on the web in the style of the University of Virginia's *Fralin Numismatic Collection* (<http://coins.lib.virginia.edu/>). Once digitized, the Roman Imperial coins in the Swenson collection will be data-linked to OCRE, the American Numismatic Society's *Online Coins of the Roman*

2. Svante Magnus Swenson
(by Brasier & Co., Prints and Photographs
Collection, di_11073, The Dolph Briscoe
Center for American History,
The University of Texas at Austin).

Empire (OCRE, <http://numismatics.org/ocre/>). This diverse collection will finally be accessible to students and scholars everywhere.

The size of the Swenson collection, as well as its broad temporal and geographical range, render it an excellent teaching collection. The digitization project itself is giving UT students the rare opportunity of working hands-on with a world-class coin collection (*fig. 3*). Professor Walthall has already used the collection as a teaching aid in graduate seminars (*fig. 4*). Besides their use in his ancient numismatics seminar, the coins of the Swenson collection have proven equally valuable in other courses, for example on the archaeology of Hellenistic kingship, where they served to illustrate firsthand the development of ruler portraits and royal propaganda. Outside of the classroom, student volunteers are identifying and cataloguing the coins of the Swenson collection, developing their research skills and enjoying the satisfaction of working on a “real-world” academic project with a tangible public impact.

3. Prof. Alex Walthall with an aureus of Augustus (Swenson 2400–364; RIC Augustus 206).

The History of the Collection

The story of the Swenson collection begins in Napoleonic Sweden. August Wilhelm, Baron Stiernstedt, was born on December 14, 1812, in Stockholm, on the very day that the frostbitten remnants of Bonaparte's once-*Grande Armée* limped homewards across the Russian border. Sweden, Russia's ancestral enemy, was allied with France. In 1810, the Swedes had elected Napoleon's (French) Marshal Bernadotte to rule as heir presumptive to the decrepit and childless King Charles XIII, thereby ending three centuries of native Vasa rule. A string of defeats against Russia in the 18th and early 19th centuries had left Sweden, once a European power, greatly weakened. December 14, 1812, was surely a grim day in Stockholm.

August Wilhelm was scion of the Stiernstedts, a noble Swedish family that had served the Crown since at least the turn of the 17th century as jurists, soldiers, and politicians. His ancestor Carl Johan Stiernstedt had dedicated his life to the fight against Russia, spending 13 years in captivity in Siberia after Sweden's resounding defeat at the Battle of Poltava in 1709. Perhaps the birth of baby August sweetened the undoubtedly bitter mood at Fullersta Gård, the family seat, a manor house that old Carl Johan had acquired in 1748.

A jurist by profession, young August Wilhelm's true passion was history, heraldry, and numismatics. He was a member of Parliament and held the prestigious positions of Royal

Chamberlain and State Herald. The Baron wrote several important works on Swedish nobility, heraldry, and numismatics. His monograph on the famous copper money of Sweden won grand prize of the Royal Academy of Swedish Archaeology in 1857. August Wilhelm was a founding member of the Swedish Numismatic Society and president from 1873 until his death in 1880.

Despite the honors and laurels that he received, Stiernstedt was considered by some to be a ruthless man who used his rank, title, and connections to further his own interests. He was obsessed with enlarging his collection, and seems to have used his social capital in an ethically questionable manner. The great Swedish poet Carl Snoilsky, for example, criticized the Baron's methods. Stiernstedt had – perhaps unfairly – purchased Snoilsky's large collection when the poet was forced to leave Sweden following a divorce in 1878.

August Wilhelm succumbed to typhus in 1880 at Brödtorp Manor in Pojo, Finland, then part of the Russian Empire. On Stiernstedt's death, a large part of his personal collection of coins and medals was purchased by Svante Magnus Swenson. The 1882 auction catalogue, hastily written in French by Otto Heilborn and riddled with errors, is the first and only thorough publication of the collection.

Svante (or Sven, or Swen) was born in 1816 in Lättarp, Barkeryd parish, Jönköping, in the southern Swedish province of Småland, and emigrated to the United States in 1836. A family story claims that his ship burned in New York harbor before his baggage had come ashore, leaving Swenson with just the shirt on his back. Nonetheless, he found work as a clerk in New York, as a bookkeeper in Maryland, and in 1838 Swenson became the first of many Swedish immigrants to Texas. He survived a shipwreck off Galveston on the way. Ever the opportunist, Swenson allegedly went down to the beach the next day, salvaged what he could of the wreck,

4. Prof. Alex Walthall and students in his graduate seminar on ancient numismatics study coins in the Swenson collection first-hand.

and sold it in a remarkable display of business acumen. Through a series of savvy maneuvers and lucky breaks, Swenson became one of the largest landowners in the young Republic. By the 1850s he managed a booming mercantile business and owned several cotton plantations across Texas and Louisiana. Swenson's investments in the Buffalo Bayou, Brazos, and Colorado Railway allowed him to acquire 100,000 acres in West Texas. His extensive landholdings and runaway success in business made Swenson fantastically wealthy.

Swenson exploited slave labor, despite his own avowed ideological opposition to the practice. It has been suggested that this opposition to slavery drove him to encourage Swedish immigration to Texas, in order to bolster the free work force. Swenson offered to defray the cost of passage to America in return for a year's labor on his land in a form of indentured servitude. The scheme worked and many Swedes from Swenson's home parish in Småland emigrated to Texas on the so-called "Swedish pipeline." By the outbreak of the Civil War, Swenson had sold all of his slaves. Clearly Swenson was a businessman first and an abolitionist second.

5. Bust of Sir Swante Palm, uncle of Svante Magnus Swenson, by Elisabet Ney, held at the Elisabet Ney Museum in Austin, Texas.

In 1861, the shadow of secession was spreading across the country as slave-states withdrew from the Union. Texas Governor Sam Houston, who opposed secession despite being a slave-owner and an anti-abolitionist, charged Swenson with supplying his hoped-for Army of Texas and even offered him a position on the general staff as Quartermaster-General along with a Colonel's commission. Houston's bid to avoid Texas' withdrawal from the United States failed in the face of the successful secessionists, however, and Swenson's promised colonelcy fell through. Swenson continued to oppose secession from the Union and refused to take up arms for the Confederacy, but remained in Texas nonetheless, exporting cotton as an agent of the Swedish Crown. The trade in cotton was crucial to the Confederate war effort, so Governor Francis R. Lubbock allowed Swenson to travel for business. Swenson's special dispensation to travel, along with his opposition to secession, enraged many staunch Texan confederates. In 1863, amid threats of death, Swenson transferred ownership of his Texas assets to his relatives and fled to Mexico and thence to Sweden. Swenson would never again live in Texas.

In 1865 Swenson took his family to New York City and there established a bank, S.M. Swenson and Sons. This was eventually incorporated into the First National City Bank of New York, a precursor to Citibank. Despite his new residence in New York, Swenson maintained a strong connection with Texas, visiting often until his death in Brooklyn in 1896. His descendants still live in Texas and continue to run SMS Ranches.

The Swenson family has left a lasting mark on Texas. One example is the venerable Palm School, one of the first elementary schools in Austin. Established in 1892 as the Tenth Ward School, it was renamed in 1902 after Swenson's uncle, Swante Palm (born Swante Jaensson), a great benefactor of education in early Austin (fig. 5). Swante, like his nephew, was an important and influential man in his day, serving as Justice of the Peace for Travis County, postmaster, and alderman for Austin. He was instrumental in Swenson's initiatives to bring Swedes to Texas, and in 1866, as vice consul to Sweden and Norway, he received the Order of Vasa from King Carl xv of Sweden and Norway for his role in encouraging immigration to the United States. Between the 1840s and the 1920s, half of the inhabitants of Barkeryd, the home parish of Swenson and Palm, emigrated to Texas.

Swante Palm was known as an intellectual who loved his library. Not only did he seek knowledge, but he sought to share it: he was known to run an unofficial lending library out of his home. He had been turned on to reading as a young boy by his parish clerk in Småland who recognized his passion and ability and bought him his first book. On his death in 1899, Swante donated his immense library of 12,000 volumes, primarily in Swedish, to the University. This gift formed the basis of the early library collection.

In 1891, five years before his death, Swenson donated his coin collection, then valued at the sum of \$75,000 (\$1.9M in 2017 dollars), to the Uni-

6. A young woman holds a tray of coins from the Swenson collection (Swenson Coin Collection, Dolph Briscoe Center for American History, University of Texas at Austin).

versity of Texas. In the words of Vivian Richardson, *Dallas Morning News*, the collection was transported from New York to Galveston by "gallant little steamers" bearing "pieces of eight, pieces of gold and silver, bronze monies from the pockets of the twin Kings of Sparta, fat black coins from the cupboards of the Cesars [sic], pirate gold from islands of the blue Aegean, medals of old Ruric of Russia and Constantine ..." Richardson's article is a typical example of early 20th century news-writing, waxing poetical and with clear prejudice in purple prose about "tiny tarnished bronze pieces which were given in payment for wine and olive oil by small dark men to small darker men of the trading boats."

Despite Richardson's palpable enthusiasm, these coins have not always enjoyed such a rapturous reception, nor the treatment they deserve. The early tenure of the collection at UT reads like a comedy of errors. Within ten years of the coins arriving at the university, their keepers lost the combination to the enormous safe that housed the collection (fig. 6). It took 27 years to finally reopen it. Since

then, only a small number of the coins have ever been exhibited and only for brief periods.

The Swenson collection has evoked mixed reactions throughout its history. In 1978, a well-respected numismatist at the University of Texas called the collection “sizeable and distinguished,” but in 1985, another expert disagreed, noting that it “is not a collection that I would call distinguished.” Such divergent opinions, informed by differing systems of value among the audience, are not unusual when it comes to collections.

It is important to appreciate the Swenson for what it is: an excellent teaching collection of significant numismatic breadth with some noteworthy coins. It is not, however, a first-tier collection of rarities in excellent condition, nor is it comparable to the great national and university collections. Whatever one’s opinion, Prof. Walthall and the Swenson Digitization Project are ensuring that this collection is finally receiving the attention that it deserves, over a century after its presentation to the University.

PHOTOS BY:
1, 5. THE AUTHOR.
3–4. LESSER GONZALEZ ALVAREZ.

Artikeln fortsätter i kommande nummer av SNT.

AUKTIONER & MÄSSOR

Hösten 2018

- 6/10 Myntmässan i Borlänge
- 7/10 Myntdag i Lödöse
- 28/10 MØNTBØRS 2018, Copenhagen Coin Fair
- 10/11 Myntauktion, Myntkompaniet, Stockholm
- 11/11 SFHV, auktion nr 78, Stockholm

Se mer här:
ingemars.se/agenda

SML 14, nytt fynd i elfte timmen

Gustav III:s kröningsmynt, 2 mark 1772, präglat i Stockholm.
Gravör: Carl Gustaf Fehrman. KMK samling.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

DEN NU ÄNTLIGEN FÄRDIGSKRIVNA katalogen *Sveriges Mynthistoria, Landskapsinventeringen, 14, Gästrikland-Hälsingland* hade redan gått till tryckning, provtrycket hade kommit, allt såg bra ut. Då anmälde en privatperson till Kungl. Myntkabinetten att ett ovanligt mynt (som fynd betraktat) nyligen hade hittats. Fyndplatsen var intill Norra Kungsgatan 39 i Gävle.

Fynduppgiften lades in som tillägg i katalogen, tyvärr alltför kortfattat där det fanns plats, och pdf-en skickades in på nytt. Så många myntfynd innehåller inte Gästrikedkatalogen att just detta fick missas. Bilden ovan är dock från Kungl. Myntkabinetts samling.

Fyndet rör ett kastmynt, eller kastpenning som vi också säger, i valören 2 mark vid Gustav III:s kröning den 29 maj 1772 i Stockholms Storkyrka. På åtsidan ses kungens bröstbild med krona, kröningsmantel och serafimerkedja och på fränsidan texten: *GENERIS ET VIRTUTUM CONSENSU SVECORUM SCEPTRA CAPESCENS A. MDCLXXII. D. XXIX. MAJI.*

Kastmynt är speciella minnesmynt avsedda att kastas ut till allmänheten under processionens färdväg i samband med kunglig kröning, begravning eller annan högtidlighet. Sista tillfället var vid Karl XIV Johans begravning 1844. Gustav III:s och Sofia Magdalenas långa kröningsprocession utgick från slottet. Kungen red omgiven av sin stora vakt, åtta kapten och tre kammarherrar. Därefter kom hans bröder, hertigarna Karl och

Fredrik Adolf. Därpå följde drottning Sofia Magdalena i kröningskarossen med sin svit, sedan kungens syster prinsessan Sofia Albertina, även hon i kaross. Regalierna fördes i särskild vagn av riksråd.

Det är ett mycket vackert silvermynt med kungen som bär den gamla arvfurstekronan (ursprungligen drottning Maria Eleonoras) vid kröningen. På Gustav III:s paradporträtt – utfört av Alexander Roslin som hänger på Gripsholm – ses, vad som enbart visas som överdel på myntets bröstbild, kröningsdräkten i sin helhet. Kröningen med just denna krona kan ses på Carl Gustaf Pilos stora målning på Nationalmuseum.

På andra myntbilder bär Gustav III en peruk kallad stångpiska och var högsta mode under hans tid. Konstnär bakom kröningsmedaljen är gravören Carl Gustaf Fehrman (1746–1798) som också står för myntbilderna från och med 1787.

Hur kastmyntet ensamt hamnade på en tomt invid Norra Kungsgatan i Gävle vet vi förstås inte. Men den som förlorade det lär inte ha varit så glad. Det var också i Gävle som Gustav III höll vad som skulle bli hans sista riksdag tjugo år senare, 1792.

MGL

Referenser

Ekstrand, G.: *Kröningsdräkter*, s. 86–102. 1991.

Hildebrand, B. E.: *Sveriges och svenska konungahusets minnespenningar, praktmynt och belöningsmedaljer*, II, s. 150 nr 16. 1875.

FIDEM:s XXXV:e kongress i Ottawa, Kanada

Av Kerstin Östberg

Den trettiofemte kongressen för den Internationella Organisationen för Medaljkonst hölls den 29 maj till 2 juni 2018. "Den som reser har något att berätta" säger man, och denna gång fick de flesta av oss resa långt och länge.

Ett land med plats för olika kulturer

När vi kom fram till Kanada var många av oss nog beredda på att möta både engelskt och franskt tal. Redan den första dagen vid FIDEM:s invigning blev vi dock medvetna om den än vidare rikedom av kulturer som finns representerade i landet.

En kvinna från en av ursprungsbe-folkningarna algonkinerna utförde en ceremoni för att hälsa oss välkomna till henne och hennes förfäders mark. Samexistensen mellan de olika etniska grupperna är en balansgång och en levande fråga i dagspolitiken, liksom jämställdhetsfrågan mellan könen.

Medaljkongress med tema

Kanada firar 2018 den kvinnliga rösträtten. Kvinnan var också det givna temat för både FIDEM:s utställning och det genomgående ämnet för föredragen. Deltagarna kunde välja att helt fritt tolka temat eller inrikta sig på kategorin *Kvinnan inom vetenskapen*. Många hade arbetat med att låta den självständiga kvinnan som subjekt träda fram och berätta sin historia ur sitt eget perspektiv.

FIDEM hade fått den stora rotundan i Ottawas Naturhistoriska museum till sitt förfogande för utställningen, där över 700 medaljer från 40 länder samsades. Det var just i denna bygg-

Skulpturgrupp utanför parlamentet med de kvinnor som genomdrev rösträtten i Kanada.

FOTO: FÖRFATTAREN.

nad som rösträtten klubbades igenom år 1918. Vid denna tid använde nämligen Parlamentet lokalerna under tiden de ordinarie reparerades efter en brand. Nu fick FIDEM hålla sina föredrag och många av aktiviteterna i museets olika utrymmen. Allt från workshops i källaren, till den pampiga banketten fann sin plats inom museets väggar. Deltagare som hade en stund över kunde ses söka sig in på fossilsamlingarna, förundra sig över de färggranna fjärlarna eller upptäcka utrotningshotade djurarter i uppstoppad form.

Från början möttes idén om ett tema med viss skepsis, men resultatet blev i slutändan mycket lyckat. Det öppnade för ett samtal och gav en mångfacetterad, spännande ut-

ställning. Att presentera så många, så vitt skilda medaljer och att få dem att komma till sin rätt är inget enkelt uppdrag, men i de fall det lyckades kunde samspelet ge ytterligare en dimension.

Mångfalden av tekniker och sätt att närma sig uppdraget var nästan överväldigande och den omfattande katalogen ger i efterhand ett rikt stöd för minnet.

Kanada och kvinnan avspeglad i kongressmedaljen

Kongressmedaljen är gjord av konstnären Susan Taylor, som arbetar på Canadian Mint. Hon är, tillsammans med Lynden Beesley och Lorraine Wright, den som med hjälp av många andra organiserat hela kongressen.

Naturhistoriska museets entré. Genom den moderna tillbyggnaden skimtar man stora medusan, som på natten lyser suggestivt.

FOTO: FÖRFATTAREN.

I en monter visades de olika stegen i framställningsprocessen av medaljen, från råämne, uthuggen form och till slut den finisherade och förgyllda kraftiga medaljen. Längst ner stälverktygen för präglingen av medaljen.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Fyra medaljer i terrakotta. Konstnär: Lena Lervik.

FOTO: FÖRFATTAREN.

I medaljen förenas bilden av vattendragen som flyter samman och världshaven, Stilla havet, Atlanten och den Arktiska oceanen, som omger landet. Cedern från de stora skogarna och veteaxen för det rika jordbruket symboliserar tillsammans med de Klippiga bergen Kanadas naturrikedom. Polarskenet från framsidan väller över till den andra sidan, där man ser en gnistrande stjärnhimmel och en gestaltning av kvinnan som för kunskapen vidare till den framtida generationen.

De svenska bidragen

Fyra medaljkonstnärer bidrog med medaljer från Sverige. En av dem var **Lena Lervik**, ny i gruppen men välkänd i andra skulpturformat. Hennes arbete berör ofta moderskapet, kvinnans förmåga att ge liv och vårda det. Hennes fyra ömsint skulpterade medaljer i terrakotta gjorde sig fint i den svenska avdelningen och gav temat ytterligare ett djup.

Christian Wirsén valde att anta utmaningen att göra en medalj i kategorin *Kvinnan inom vetenskapen*. Han

skulpterade och göt en kraftfull medalj för att hylla innovatören Tabitha Babbit, som tillhörde den amerikanska Shakerrörelsen. Inspirerad av spinnhjulet i hennes egen vardag uppfann hon cirkelsågen år 1830.

Joze Strazar Kiyohara visade tre medaljer med en friare tolkning av temat, en av dem *The Woman's Pride*. En stolt patinerad bronsmedalj som står på sin sockel och sträcker sig ut mot världen.

Två svenska pionjärer från två epoker

Bland föredragsämnena lyftes två kreativa kvinnor från Sverige fram, **Sophia Elisabet Brenner** och **Lea Ahlborn**. Från de olika tidsperioder och sammanhang de verkade inom visade de båda vägen framåt för efterkommande generationer.

Lea Ahlborn levde åren 1826–1897. Ulrika Bornestaf från Kungl. Myntkabinetet berättade om hennes liv och väg till en framstående medaljkonstnär, *An artistic pioneer in the Swedish government's service*.

Lea kom att bli den första kvinnan i statlig tjänst och var landets myntgravör mellan åren 1855 och 1896. Hon skapade dessutom mer än 400 medaljer, vilka var uppskattade långt utan-

för landets gränser. Ulrika Bornestaf berättade livfullt om de olika omständigheter i Leas levnad som gjorde att hon fram till sin död kom att bo och arbeta på det Kungl. Myntverket. När man promenerar på Kungsholmen i Stockholm kan man än i dag se den gamla byggnaden med dess höga skorsten och tänka på Lea och det avtryck hon gjort.

Som Elisabeth Kaldén i sin utmärkta bok *Lea Ahlborn, Kunglig Mynt- och Medaljgravör*, utgiven 2011, citerar ur Tidskriften *Idun* 1890:

”Lea Ahlborns lefnadshistoria är historien om en outtröttlig flit, en okuvlig energi och en aldrig sviktande arbetslust, uppburna af rika naturliga anlag.”

Det kändes nästan som en blinkning när jag öppnade hotellrummet vid min ankomst till Kanada och på vägen möttes av ett litografiskt blad av en Aloe. Ett av de föredrag jag med förväntan sett fram emot är det om vår svenska Sapfo, Sophia Elisabet Brenner. Smått tidsvill tittar jag på tavlan och tänker på hennes hyllningsdikt till Aloen på Noor.

Julia Krasnobaeva har ägnat de senaste åren åt att forska i numismatikern Elias Brenners arbete. Hon har grävt sig ner i arkiv och bibliotek både

Sophia Elisabet Brenner, likt Sapfo med sin penna, En av två medaljer graverade med inspiration av poeten till FIDEM-kongressen i Kanada. Konstnär: Kerstin Östberg. FOTO: FIDEM CANADA.

The Woman's Pride. Konstnär: Joze Strazar Kiyohara. FOTO: FIDEM CANADA.

Hyllning till Tabitha Babbit, innovatören som uppfann cirkelsågen. Konstnär: Christian Wirsén. FOTO: FIDEM CANADA.

i Uppsala och i Stockholm när hon inte arbetat från *Pushkin State Museum of Fine Arts* i Moskva, där hon har sin anställning

Till FIDEM:s kongress hade hon med sig det praktverk som tillsammans med en utställning 2017 på hennes museum behandlar Brenners samlingar, *1738–1821 Sveonum monument vetusta*. De samlingar som efter många turer donerades av P. G. Demidov till det som då var Universitetsmuseet i Moskva och sedan blev Pusjkinmuseet och deras numismatiska samlingar.

Men den hon skulle tala om denna gång var hans lärda hustru Sophia Elisabet Brenner, född Weber, *Sophia Elisabet Brenner (1659–1730), Medals in poetry and poetry in medals*.

Paret Weber-Brenner var i barocktidens kulturella Stockholm inte ett par vilket som helst. De hade ett i högsta grad kreativt samarbete, där bådas förmågor samverkade, samtidigt som de hade en stor barnrik familj. Hemmets portar i Stockholm stod öppna för gäster från när och fjärran.

Sophia Elisabet Weber kom från en svensk-tysk familj och tog sig alltså makens namn i det gemensamma familjeprojektet, något som inte var givet på den tiden. Med sina omfattande språkkunskaper var hon upp-

skattad och till stor nytta. Elias såg i henne möjligheter och anlitade hus-trun i deras verksamhet. Även om man och kvinna är olika, kanske de kan vara lika goda, som Sophia Elisabet föreslog i *Det Qvinnliga Könets rättmätiga Förswär*.

Lea Ahlborn, i rotundan på Kanadas Naturhistoriska museum. Ovanför skymtar FIDEM:s utställning.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Hon skrev på beställning till bröllop och begravning, när någon skulle hyllas eller när något annat märkvärdigt timat, som till exempel när den exotiska aloen på Noor blommade. För att en dikt kallades *tillfällesdikt* betyder det inte att den saknade vikt, tvärtom var det på den tiden ett verktyg i det sociala samspelet och kunde till och med vara en politisk markering. Dessutom gav de bröd på bordet när tiderna blev knaprare.

De levde i ett Stockholm som trots farsoter och sinande statskassa växte och utvecklades. Det skrivna språket var också i en brytningstid och Sophia Elisabet deltog i stridigheterna om hur man skulle stava svenskan på bästa sätt. Förutom att bryta givna språkbarriärer tycks hon i konstens namn överskridit klassgränser. Hennes vilja var att skapa en de lärda kvinnornas förening, en *Respublica Literaria*.

Reflektion och framåtblick

På generalförsamlingens avslutande möte sammanfattas kongressens olika intryck. Bland annat ges en stund att minnas de inom medaljvärlden som inte längre finns kvar bland oss. Denna gång hölls en tyst minut för konstnären Bo Thorén.

Forts. på sid. 138 →

VIKINGATID

Under våren 2019 kommer vi att avhålla en specialauktion med mynt från vikingarnas värld. Vi söker därför ytterligare högklassiga mynt från perioden omkring 800-1100 som kan passa in och komplettera det redan inlämnade materialet (varav en del visas ovan).

Myntauktioner i Sverige AB | Banérgatan 17 - 115 22 Stockholm
E-mail: info@myntauktioner.se | Telefon: 08-410 465 65
www.myntauktioner.se

KVALITETSAUKTIONER

Vårens första kvalitetsauktion avhålls i mars månad och till denna söker vi nu material av bättre kvalitet. Priserna på framför allt svenska mynt är mycket goda generellt, inte minst äldre guldmynt, varför vi särskilt gärna tar emot inlämningar bestående av sådana.

POMMERN. Dukat 1656. RR.
Såld för 175.000:-

STOCKHOLM. Dukat 1745. RRR.
Av guld från Ädelfors gruva.
Såld för 186.000:-

STOCKHOLM. Dukat 1746. RRRR.
Av guld från Ädelfors gruva.
Såld för 310.000:-

INTERNETAUKTIONER

Under hösten planerar vi att avhålla minst tre internetauktioner, varav två specialauktioner med medaljer respektive litteratur. Vi tar fortlöpande emot material till dessa auktioner.

Forts. från sid. 135. Generalsekretären Marie-Astrid Pelsdonk, som också gör all layout av tidskriften *la Medaille* och ansvarar för FIDEM:s hemsida, höll ett manade tal till oss inför det fortsatta arbetet. Hennes trägna och insiktsfulla strävan inom FIDEM är avgörande för föreningen. Vid hennes sida står förstas ordföranden Philip Attwood och kassören Ana Pereira, bland många andra som håller medaljkonsten levande.

Med stor förväntan drogs också de första skisserna inför nästa FIDEM-kongress 2020 i Japan upp. Det blir den trettiosjätte kongressen sedan FIDEM:s grundande år 1937. Tokiashi Yamada och Masaharu Kakitsubo har redan satt i gång med planeringen. Låt oss inspireras att börja arbetet med våra medaljer och utveckla de kontakter vi knutit! Den som reser får se och berätta.

Besök gärna FIDEM:s hemsida:
www.fidem-medals.org/

PRESSKLIPP 1881

Inte Guld-Paykull

Metersystemet. Af L.-G. von Paykulls redan fördelaktigt kända framställning af metersystemet har i dagarne tredje upplagan utkommit. [Metersystemet jemte förvandlingstabeller för mått, mål, vigter och mynt, 64 sidor, 1881. Red. anm.]

Det lilla arbetet, som utmärker sig för en klar, redig och åskådlig framställning af det nya systemet, innehåller jemväl redogörelser för andra svenska och utländska mynt, mått, mål och vigter, reduktionstabeller för vigter, förvandlingstabeller från det gamla systemet till metersystemet och tvärtom, jämförelse mellan svenska och utländska guldmynt, öfversigt af guld- och silfvermyntfoten samt reduktionstabell för mynt m.m.

Det hela bildar en nyttig och beqväm handbok för en och hvar, men i synnerhet för affärsmän och resande m.fl.

Ur Wedbergs klippsamling 1881 s. 91.

Ett trevligt numismatiskt objekt

Av Bo Gunnarsson

Folieavtryck av en provdukat 1681, här avbildat i skala 1,5:1.

För en del handlar det om att fylla en lucka i en systematiskt upplagd samling, kanske en årtalssamling, för andra att hitta det perfekta exemplaret eller identifiera ett tidigare okänt medeltidsmynt. Men det finns även de som spontanköper numismatiska objekt av ren nyfikenhet för att försöka hitta mer information om något som är okänt vid köptillfället.

Inspirerad av Ingemar Svensons artikel i SNT 2018:1 och hans spontanköpta medalj skrev jag ner några rader om mitt eget, udda föremål. Jag såg ett intressant folieavtryck av ett mynt från Karl XI och kunde bara inte låta bli att köpa det. Jag ville försöka få fram mer information om vad det handlade om.

Objektet i fråga var ett avtryck i tunn tennfolie av en dukat 1681 uppklistrat på ett stycke kartong. På den sida som visar myntets åtsida kunde man läsa *Messing. 28 Kronor* och (28) och på motstående sida *Auktion 28-29.11.1902. N° 585*.

Varför hade man skrivit *mässing* när det var ett avtryck av en gulddukat? Om någon hade varit så okunnig och inte kunnat skilja på mässing och guld vad var då anledningen till

att göra ett folieavtryck av myntet? Vilken auktion kunde det ha varit som hölls i slutet av november 1902? Var 28 kronor ett normalt auktionspris på en dukat år 1902? Ja, visst fanns det frågor som kunde vara intressanta att få svar på!

En samlarkollega hjälpte mig på traven och i sitt omfattande bibliotek hittade han auktionskatalogen från 1902, där Stockholms Husauktionskammare sålde *Kammarjunkare A. Coyet's rikhaltiga samling af Svenska Mynt jemte en del Utländska Mynt*.¹

När jag bläddrade fram till objekt 585 så kom svaren på en del av mina frågor. Myntet var slaget i mässing eftersom det handlade om en provprägling med raritetsbeteckningen **rr**. Detta var sannolikt också anledningen till att det gjordes ett folieavtryck. Det finns en skillnad i folieavtrycket och katalogbeskrivningen: på myntets frånsida läser man **DOMIN9** men i katalogen står det **BOMIN9**. I bokstaven **D**:s fält finns en mycket svag punkt, som antagligen är mycket tydligare på provpräglingen än på folieavtrycket och som då kunnat ge upphov till tolkningen av ett **B**.

Inskriften, som i sin helhet skall läsas *Factus est Dominus protector*

meus, är kungens valspråk som i översättning lyder: "Herren är vorden min beskyddare".

Studerar man stamparna för provpräglingen kan man konstatera att åtsidan är stampidentisk med exemplar Hagander 257² och frånsidan med Bonde 5:322.³

Adolf Coyet (1809–1893) var en av 1800-talets ivrigaste myntsamlare och förutom auktionen 1902 hade "en samling svenska mynt rik på varianter" sålts under fyra dagars auktion tio år tidigare, 1892, och år 1908 höll D. Holmberg en auktion med 3000 utrop från Coyets samling.⁴

Nu ville jag ju få en uppfattning om vad mynten kostade i början av 1900-talet i relation till vad man hade betalt för provmyntet. Så jag började se mig om efter gamla samtida lagerkataloger. Av en slump hittade jag en lagerlista från just år 1902 som jag givetvis köpte! Det var lista N:r 38, *Förteckning öfver Mynt, Minnespenningar och Böcker till salu hos D. Holmberg!*⁵

Lagerlistan visade sig vara mycket omfattande med drygt 1000 poster med svenska mynt, lika många utländska, 1300 poster med "minnespenningar" omfattande medaljer och kastpenningar med mera och dessutom sedlar, böcker och förordningar. Det var allra högsta grad imponerande samling numismatiska objekt som bjöds ut och en riktigt trevlig katalog att titta i än i dag. Ur listan har jag gjort ett axplock i relation till de 28 kronor som provmyntet kostade. Se nedan. Hänvisningarna i lagerlistan var till S – Stiernstedts, respektive O – Oldenburgs samlingar.

Utdrag ur auktionskatalogen med auktionspost 585. 1 Dukat 1681. O. 1429, men – BOMIN₉ Profprägl. i *messing*. rr.

Ytterligare en källa till information är Lars O. Lagerqvist trevliga bok *Vad kostade det?*⁶ För år 1900 kan man läsa att en industriarbetare inom metallbranschen med 61,3 timmars arbetsvecka betalades 36 öre per timma, alltså 22 kronor per vecka. Då var det dessutom en arbetsvecka som var mer än 50% längre än i dag! För ett kilo torkat fläsk fick metallarbetaren betala 1 krona och ville han dessutom ha en sup till fläsket så var han tvungen att punga ut med ytterligare 1 krona och 35 öre för en flaska

2-3	Olof Skötkonung. Sigtuna	1 Sterling. S. 8, 9. r.	å 35.00
105	Sten Sture d.ä. Stockholm	1 Örtug 1478. S. 384. r.	15.00
153	Gustaf I. Stockholm	1 Rdr 1542, 43, 44, 45	å 25.00
435	Christina. Stockholm	1 Rdr 1641. O. 995 var. 15.00	
514	Carl XI. Stockholm	1 Dukat 1677. O. 1424. r.	135.00
518		1 Dukat 1695 (Gripenhjelms)	175.00
664	Carl XII. Stockholm	1 Dukat 1710, 14, 15, 18.	å 25.00

med ¾ liter Gammalt Östgöta sädesbrännvin. Det man kan konstatera är att den som köpte provmyntet var villig att betala en ganska rejäl slant år 1902!

Provpräglingens vidare öden

Var provpräglingen finns nu har jag inget svar på. Den är inte upptagen i SM-boken⁷, där mynt ur Kungl. Myntkabinetets samlingar är upptagna. Den finns inte heller i Riksbankens eller Myntverkets samlingar som är deponerade hos KMK. Den verkar heller inte vara beskriven annat än i katalogen över Coyet's samling.

Är det kanske någon i läsekretsen som har den i sin samling?

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till Kjell Holmberg som efter idogt letade hittade den gamla auktionskatalogen i sitt bibliotek.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Referenser

- Auktionskatalog: Kammarjunkare A. Coyet's rikhaltiga samling af Svenska Mynt jemte en del Utländska Mynt, Stockholms Husauktionskammare å offentlig auktion i D. Holmbergs lokal, Regeringsgatan 59. 28-29 Nov. 1902.
- Lagerqvist L. O. m.fl. 1996. *Sveriges och dess besittningars guldmynt och riksdalrar från Gustaf I till Carl XVI Gustaf. Samling Julius Hagander.*
- Ulf Nordlind Mynthandel: Myntauktion 20 november 2009: Samling Bonde på Eriksberg, Del 5.
- Carlsson P.-G. 2009. Numismatiska pärlor, skönheter och klenoder. Ur *Numismatiska axplock. En jubileumsbok.* Myntklubben Skilling Banco, Linköping.
- Lagerlista: Holmberg D. 1902. N:r 38, *Förteckning öfver Mynt, Minnespenningar och Böcker till salu hos D. Holmberg.*
- Lagerqvist L. O. 2011. *Vad kostade det? Priser och löner från medeltid till våra dagar.*
- Ahlström, B. m.fl. B. 1976. *Sveriges mynt 1521-1977.*

Utställningen i Sunne efter Nils Olsson byter innehåll

DEN 6 JUNI, på nationaldagen i år, invigdes andra delen av Nils Olssons till Sunne testamenterade samling av mynt, medaljer, polletter och sedlar. Tyngdpunkten den här gången var medaljer, som var en betydande del av samlingen, dock långt ifrån antalet mynt men ändå överraskande stor.

Projekt- och säkerhetsansvarige Mikael Balázs tillsammans med artikelförfattaren.

FOTO: DAN ENWALL / FRYKSDALSBYGDEN.

Hasse Nilsson. Genomgång och dokumentation av samlingen.

FOTO: DAN ENWALL / FRYKSDALSBYGDEN.

I slutet av oktober förra året blev jag tillfrågad om att vara med och hjälpa till med utställningen. Givetvis ville jag det, det var ju ett hedersamt uppdrag! Undertecknad och Mikael Balázs från Göteborg höll i arbetet under överinseende av kulturchef Tuula Dajén. Mikael hade hand om säkerhetsfrågor, larm och skåp samt tryck av alla texter.

Det första arbetet blev att identifiera och dokumentera medaljerna. Medaljerna förvarades i 120 påsar plus att fyra andra större avslag låg inslagna i tidningspapper. En bristfällig beskrivning fanns sedan tidigare över de kungliga medaljerna där man hjälpligt hade skrivit av fransidans text. De enskilda medaljerna hade bara sparsamt fått ett namn. Någon litteraturhänvisning saknades liksom vilken metall det var.

Samlingen innehöll 120 medaljer fördelade på 87 kungliga och 33 personmedaljer, plus några stora avslag. För övrigt fanns 55 polletter, allmänna spelpenningar och en handfull oidentifierade objekt. Polletterna var mestadels vanliga brukspolletter från Avesta och rejält slitna. De oidentifierade objekten var alla intressanta, men det fanns inte tid att forska vidare kring dem. Några hundskattemärken från Göteborg fanns också i samlingen. Sedlarna var inte många, men åtta av dem var från Wermlands Provincial Bank.

Nästa steg var att bestämma vilka medaljer som skulle ingå i utställningen. Som medaljsamlare vill man ha fina exemplar och vid första genomgången tyckte jag att samlingen saknade välbevarade sådana och utställningen skulle därför inte bli så

Brädspelsbricka av buxbomträ med Karl XI:s porträtt.
Grävör: Martin Brunner, Nürnberg.

FOTO: ERIK ÖRHN.

Svenska Patriotiska Sällskapets belöningsmedalj. Frånsidans text lyder:
Åt Stat Torparen JOHANNES ANDERSSON i
Skrifvaregården Lerdala för långvarig trogen tjenst.

FOTO: ERIK ÖRHN.

FOTO: FÖRFATTAREN.

stor. Men man får beakta att snickeriförmannen Nils Olsson samlade på sig medaljerna för 125 år sedan och lade nog inte så stor vikt vid att hitta riktigt fina exemplar. I stället satsade han troligen på att hitta bättre mynt.

Merparten av medaljerna hittar man från Gustav II Adolfs (7 ex) och drottning Kristinas (10 ex) tid. Sedan är de någorlunda jämnt fördelade på resterande kungar. Sista medaljen i samlingen är från Oscar II och konungens död av Adolf Lindberg.

Det mest överraskande föremålet i Nils Olssons samling var en präglad brädspelsbricka av buxbomträ. Stamparna är graverade av Martin Brunner i Nürnberg som var verksam under slutet av 1600- och i början av 1700-talen. Hans tillverkning av präglade brädspelsbrickor torde ha varit av stor betydelse. Brädspelsbrickan måste betraktas som pärlan i samlingen med tanke på sällsynthetsgraden och dess ypperliga kvalitet. Tyvärr finns inga uppgifter var Nils Olsson köpt sina objekt och heller inte vad de kostade.

En belöningsmedalj fanns också med, ingen ovanlig silvermedalj men med en intressant text på frånsidan.

På självaste nationaldagen den 6 juni var det dags för invigning i biblioteket med en liten skara besökare som hade mött upp. Kulturchefen Tuula Dajén öppnade utställningen tillsammans med kommunalrådet Gunilla Ingemyr och kommunchefen Berit Westergren.

Avslutning

Det var mycket ett hedersamt och riktigt kul uppdrag. Om man är i närheten av Sunne är ett besök på biblioteket ett måste, en fantastisk historia om Nils Olsson och hans testamenterade samling.

Läs gärna också:

Sundquist, T. & Wiséhn, I.: Myntsamling i Sunne söker en framtid – Nils Olssons innehållsrika svenska myntsamling. SNT 2006:6 s. 136-137. <http://numismatik.se/pdf/snt62006.pdf>

Hasse Nilsson

NUMISMATISKA FÖRENINGAR & MYNTKLUBBAR I SNF

Alingsås Numismatiska Förening
Roslagsgatan 27
441 57 Alingsås

Falu-Borlänge Myntklubb
www.fb-myntklubb.se

Göteborgs Numismatiska Förening
www.gnfinfo.se

Halmstads Myntklubb
Öringe 111
31291 Halmstad

Kalmar Myntklubb
www.kalmarmyntklubb.se

**Katrineholm Flen Vingåker
Myntklubb**
www.kfmynt.se

Myntklubben Skilling Banco
www.mksb.se

Nola Myntklubb, Örnsköldsvik
www.infoom.se/nolamyntklubb

Norrköpings Myntklubb
www.norrkopingsmyntklubb.se

Numismatiska klubben i Uppsala
www.nku.nu

Samlarföreningen Klave
Oskarsgatan 12
331 41 Värnamo

Samlarklubben Numis
www.numisskelleftea.se

Sigtuna Myntklubb
www.sigtunamyntklubb.se

Stockholms Myntklubb
www.stockholmsmyntklubb.se

Strängnäs Myntklubb
ga@aotn.eu

Svenska Pollettföreningen
www.pollett.se

Södra Dalarnas Myntklubb
medlem.spray.se/sdmyntklubb

Vetlanda Numismatiska Förening
Ölandsgatan 7
574 37 Vetlanda

Villstadortens Myntklubb
Hedvägen 4
314 33 Hyltebruk

Westerbergslagens Myntklubb
Flatenbergsvägen 4
777 34 Smedjebacken

Ändringar och tillägg?
Kontakta: info@numismatik.se

Präglingssmiss i kung Albrekts myntverkstad i Stockholm

IBLAND KUNDE DET FÖRR tydli-
gen gå lite för fort när man präglade
mynt, vilket är uppenbart på den sena
1300-talspräglingen här intill. I SNT
2016:7 publicerade jag ett silverspill
funnet i resterna från Örebro medeltida
myntverkstad och visar en präg-
lingsmetod man använde där och då.
Myntningsspillet har märken efter
slagning av tre brakteater från tiden
cirka 1250–1275 på en silverplåt.

I Riksbankens myntsamling, som
tillhör Kungl. Myntkabinettet, finns
en penning som också kan säga oss
något om medeltida präglingmeto-
der men även om missöden. Mynt-
motivet utgörs av ett krönt huvud,
präglat under Albrekt av Mecklen-
burg (1364–1389), vilket bland an-
nat det kluvna skägget vittnar om. Se
Malmer (1980), KrH ÄIII, med före-
slagen datering cirka 1370–1380, men
där detta exemplar inte är uppmärk-
sammat avseende präglingsteknik.

Mittmotivet på ett brakteatpräglat
mynt har ju alltid en omgivande och
avgränsande ring, inom denna mynt-
grupp alltid en slät sådan.

Efter att man slagit just detta mynt
gick det nog lite väl snabbt att slå
nästa på samma myntämne. Myntsla-
garen kanske var lite trött, det rädde
skymning i myntverkstaden, vad vet
vi. Kanske hade han order att slå si
och så många på ett myntämne och
det blev lite trångt. Han råkade i alla
fall korsa den övre delen av ringen på
föregående slagning. Felet slank förbi
myntmästarens granskning, kanske
även han med trött blick eller rentav
skumögd. Men resultatet blev riktigt
fint enligt min mening och eftervär-
lden fick ytterligare en pusselbit till
kunskapen om den medeltida präg-
lingsmetoden.

Kung Albrekt regerade åren 1364–
1389 och myntet visar att ingen större
förändring av präglingmetoden vad
gäller brakteater skett sedan kung
Valdemars tid då han anlät mynt-
verkstaden i Örebro.

Penning präglad för Albrekt av
Mecklenburg i Stockholm.
Malmer KrH ÄIII, cirka 1370–80.
Diameter 15 mm, vikt 0,28 g.
Riksbankens samling, SHM/KMK 23 290.
FOTO: GABRIEL HILDEBRAND, KMK.

Det är numera helt vedertaget att
penningarna med krönt huvud står
som symbol för Stockholm och att
de präglades vid myntverket där. Åt-
minstone från och med Albrekts tid,
som Malmer skriver.

Det ska krävas en god portion tur
för att hitta motsvarande brakteat
med troligen den nedre högra ringen
kapad.

MGL

Litteratur

Golabiewski Lannby, M.: *Betraktelser kring kung Albrekts tid och hans tudelade skägg – medeltida mode på mynt.* SNT 2016:5 s. 108–109.

— *Silverspillet från Örebro medeltida myntverkstad.* SNT 2016:7 s. 168–169.

Malmer, B.: *Den senmedeltida penningen i Sverige.* 1980.

Strandbergs Mynthandel & Aktiesamlaren AB

Värderar, köper och säljer
mynt, ordnar, medaljer, aktiebrev,
sedlar, äldre handlingar m.m.

www.strandbergs-mynt.se

Hantverkargatan 36
112 21 Stockholm
Tel. 08 – 611 01 10

FAGERVIKS BRUKS POLLETTER – EN OMDATERING

I *Rahojen parissa* (2004) publicerade Nils J. Lindberg en mycket förtjänstfull katalog över Finlands brukspolletter. Äldst bland de polletter som redovisas är de från Svartå bruk (fig. 1, endast ett exemplar bland flera typer), samtliga tillverkade senast år 1801. De är därmed enligt Lindberg de enda finska brukspolletter som tillhör den tid då Sverige och Finland ännu var förenade till ett rike, alltså före freden i Fredrikshamn 1809.

Till Finlands äldsta brukspolletter för övrigt hör de som tillhör Fagerviks bruk (fig. 2, ”basutförande”). Grundmotivet är på åtsidan bokstäverna FW i monogram och på framsidan I / STIG KOL / (Nylands vapen i form av en båt). Båda sidornas motiv inom pärlrand. Denna kolpollett synes ha varit flitigt begagnad, enär den förekommer med såväl olika bokstäver instämplade som med till exempel olika antal punkter anbringade. De olika varianternas användningsområden är i dag inte fullt ut klarlagda. För datering av polletterna från Fagervik hänvisar Nils J. Lindberg till Ian Wiséhn, som efter att ha jämfört stilen med en del andra polletter anser att tillkomsttiden kan vara på 1820-talet.

I Kungliga Biblioteket förvaras vinhandlaren och samlaren Daniel Georg Neschers (1753–1827) förteckning över sin egen – imponerande – pollettsamling. Förteckningen är upprättad år 1806 och i förordet beskriver sig Nescher som en pionjär avseende framtagandet av en katalog över svenska brukspolletter. Katalogen är detaljrik och skriven med fin piktur – nära trekvarts sekel innan Stiernstedts referensverk över svenska polletter utkom (1872). Vi har anledning att vara ödmjuka inför Neschers tankar om sitt katalogarbete.

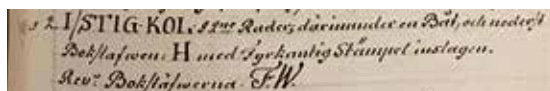
Katalogen över Neschers polletter avslutas med ett avsnitt med obestämda polletter. Bland dessa återfinns en Fagerviks-pollett (fig. 3). Inte heller Stiernstedt (Sti 259:4) kunde attribuera den vackra polletten.

1. Svartå bruks pollett gällande 1 läst kol.

2. Fagerviks bruks pollett gällande 1 stig kol.

3. Utdrag ur Neschers förteckning år 1806:
1/STIG KOL å 2de Rader; därinunder en Båt, och nederst
Bokstafven: H med Fyrkantig Stämpel instagen.
Rev: Bokstäfverna F.W.

Med uppgiften i Neschers katalog – upprättad år 1806 – kan vi nu omdatera polletterna från Fagervik och därmed är det alltså inte bara Svartås brukspolletter som tillhör tiden då Sverige och Finland var ett.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Dan Carlberg

Litteratur

Lindberg, N. J.: En kartläggning av brukspolletter i Finland. I *Rahojen parissa*. Helsingfors 2004.

Nescher, D. G.: *Beskrifning öfwer Enskilde Swenske Personers samt flere till Swerige hörande Utlänningars Skåde-Penningar ...* (handskrift i Kungl. Biblioteket, upprättad år 1806, D. 201:1-3).

Stiernstedt, A. W.: *Beskrifning öfver svenska kopparmynt och polletter. II. Polletter*. Stockholm 1872.

Tamelerand, E.: Svartå bruks polletter. *NNUM* 1963 s. 143–145.

PERSONALIA

Ny museichef på KMK

1: E ANTIKVARIE CECILIA VON HEIJNE har tillsatts som tillförordnad museichef för Kungl. Myntkabinettet – Sveriges ekonomiska museum – under ett år efter Eva Ramberg som slutat där den sista september.

Cecilia har sedan den 1 maj i år varit chef för enheten för den kulturhistoriska samlingen vid myndigheten Statens historiska museer. Under enheten ingår Kungl. Myntkabinettets och Tumba Bruksmuseums samlingar. En vikarie kommer att tillsättas på den enhetschefstjänsten.

Mer om myndigheten SHM och Cecilia finns att läsa i SNT 2018:2 s. 38 respektive SNT 2018:4 s. 91.

MGL

Kungl. Myntets exteriör mot Hantverkargatan. Akvarell av Johan Fredrik Isberg.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Kongl. Myntet anno 1904

DE FÖRSTA SVENSKA MYNTEN som med säkerhet är präglade i Stockholm är från 1300-talet och visar ett krönt huvud. De följande århundradena kom en allt större andel av våra mynt att framställas i huvudstaden. Präglingen har huvudsakligen varit förlagd till vad vi nu benämner Gamla stan och i synnerhet till platsen kring nuvarande Mynttorget (1696–1850).

År 1831 upphörde myntningen av kopparmynt i Avesta och efter detta år slogs alla rikets mynt enbart i Stockholm. Stadens väldiga expansion och modernisering under 1800-talet påkallade ett behov av mera ändamålsenliga lokaliteter för myntframställningen. År 1850 flyttade Myntverket till Kungsholmen, där för verksamheten helt nya byggnader hade uppförts. Här kom sedan alla våra mynt att präglas fram till 1974, då Myntverket flyttade till Eskilstuna.

KONGL. MYNTETS EXTERIÖR mot Hantverkargatan har förblivit relativt orörd allt sedan byggnaderna uppfördes. De förändringar som eventuellt

inträffade har dokumenterats genom målningar eller fotografier (fotokonsten är ungefär jämgammal med Myntverkets byggnader).

Hur korsningen Hantverkargatan/Samuel Owens gata såg ut år 1904 framgår av ovan avbildade akvarell (10×15 cm, privat ägo) av Johan Fredrik Isberg.

Myntverkets entré framstår som relativt oförändrad i dag, drygt 110 år senare. Däremot får vi upplysningar om bland annat gatorna, trottoarerna och den offentliga belysningen vid den tiden. Särskilt notabelt är att den stora byggnaden till höger inte längre finns. Det är det så kallade Owenska huset, uppfört i början av 1800-talet, som revs år 1925.

Johan Fredrik Isberg (1846–1904) var född i Skåne, men som så många andra vid den tiden (liksom i dag!) framkallade behovet av arbete en flytt till huvudstaden. Isberg försörjde sig bland annat som akvarellist med vyer från olika delar av sin nya hemort.

Dan Carlberg

Bidrag till universitetsbiblioteket för digitalisering av numismatisk litteratur

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK har fått 100 000 kronor från Gunnar Ekströms stiftelse för numismatisk forskning för att påbörja digitaliseringen av en samling äldre numismatisk litteratur. Samlingen är i världsklass och digitaliseringen kommer på sikt att leda till ett digitalt numismatiskt bibliotek som täcker de viktigaste europeiska numismatiska verken från 1500-talet fram till 1800-talet.

Eftersom synnerligen viktiga delar av Uppsala universitets samlingar av mynt och medaljer redan har digitaliserats i databasen Alvin kommer forskningen inom fältet att underlättas väsentligt. En av initiativtagarna till digitaliseringen var Dr Hendrik Mäkelar, *Leiter der Numismatik und Geldgeschichte vid Deutsche Bundesbank* i Frankfurt, och tidigare ansvarig för Uppsala universitets myntkabinett.

Bland böckerna som nu kommer att digitaliseras återfinns exemplar som tidigare har ägts av några av de främsta numismatikerna i Sveriges historia, såsom Carl Didrik Ehrenpreus, Johan Henrik Schröder, Evald Ziervogel och Eric Götlin.

– Tack vare digitaliseringen och en nykatalogisering av böckerna kommer forskare nu även bland annat att få uppgifter om tidigare ägarskap i den metadata som hör till de digitala versionerna, säger projektledaren docent Peter Sjökvist vid Uppsala universitetsbibliotek. Målet är att hela samlingen inom några år skall vara tillgänglig digitalt.

Kontakt: Peter Sjökvist, epost: peter.sjokvist@ub.uu.se

<http://ub.uu.se/om-biblioteket/fler-nyheter/nyhet/?id=11064&area=2,16,20&typ=artikel&lang=sv>

Helena Backman

Skarabé Mynt & Guld AB

köper och säljer

MYNT, SEDLAR
och MEDALJER

Föremål från antiken

Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031 - 135 088
skarabe@telia.com - www.skarabe.eu
Öppet: Vardagar 10-18

Historiska Värdepapper

VÄLKOMNA TILL
SFHV:s

AUKTION nr 78

SÖNDAG 11 NOVEMBER kl. 11.00

Visning från 10.00

Auktionen hålls på Sheraton Stockholm Hotel,
Tegelbacken 6, Stockholm, Mälarsalong D

Bli medlem i

SVENSKA
NUMISMATISKA
FÖRENINGEN

Stiftad 1873

Årsavgiften för 2018 är 200 kronor

info@numismatik.se

Copenhagen Coin Fair 2018

Söndag 28 oktober · 10-16

Arrangeret af Dansk Numismatisk Forening

Hotel Scandic Copenhagen

Vester Søgade 6.

Tæt ved og Vesterport station og

Hovedbanegården. Entree DKK 80,-

cphcoinfair.dk

SELINS MYNTHANDEL AB

Mynt Sedlar Medaljer
Ordnar Nålmarken

Öppetider:
Vardagar 10.00 – 18.00
Regeringsgatan 6
111 53 Stockholm
Tel. 08-411 50 81
Fax. 08-411 52 23

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46
Box 5132 • 102 43 Stockholm
Tel. 08 - 662 62 61

**KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR
MEDALJER • ORDNAR**
*Lagerlista över svenska personmedaljer
och numismatisk litteratur*
www.nordlindsmynt.se

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

**KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR • MEDALJER**

Olympiska föremål

Vasagatan 42
111 20 STOCKHOLM
Tel. 08 - 411 08 07

Öppet: måndag - torsdag 11-13

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

är en sedan 1973 etablerad sammanslutning av för närvarande 20 mynthandlare i flera olika städer i landet. Föreningen är ensam i sitt slag i Sverige.

Genom samarbete med de övriga medlemmarna vill varje mynthandlare förbättra och utöka sina tjänster.

BESO UR & ANTIK AB

Bertil Svensson
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031 - 13 94 84
besour@telia.com
www.besour.se

COLLECTIA AB

Box 43
312 24 Knäred
Tel. 0430 - 507 43 (mån - tors 13 - 15)
info@collectia.se
www.collectia.se
Kontaktperson: Jimmy Häggqvist

HAMRIN & SVAHN MYNT AB

Sjöberg 1
147 91 Grödinge
Tel. 08 - 732 66 86, 070 - 212 64 55
christian.hamrin@telia.com

JOAKIMS MYNT & SEDLAR

Södra Långvägen 17 A
443 39 Lerum
www.joakimsmyntochsedlar.se

KARLSKRONA MYNTHANDEL AB

Hantverkaregatan 11
371 35 Karlskrona
Tel. 0455 - 813 73
lennart@mynt.nu
www.mynt.nu

RUNE LARSSON MYNTHANDEL

Stora Brogatan 14 / Box 98
503 06 Borås
Tel. 033 - 41 03 15

LUNDS MYNTHANDEL

Klostergatan 5
222 22 Lund
Tel. / fax 046 - 14 43 69
butiken@lundsmynthandel.se

J. MELIN MYNT

Koltrastvägen 23
373 32 Nätraby
melinmynt@hotmail.com

MITQALCOINS

Klas Johnsson
Box 5078
141 05 Kungens kurva
info@mitqalcoins.se
Tel. 070-610 10 73

HB MYNTINVEST CORONA

Ö. Storgatan 20
611 34 Nyköping
Tel. 0155 - 28 63 25
corona-coin@swipnet.se
www.coronamylnt.se

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46 / Box 5132
102 43 Stockholm
Tel. 08 - 662 62 61
info@nordlindsmynt.se
www.nordlindsmynt.se

NILSSONS MYNTHANDEL

Box 12
896 21 Husum
Tel. 076 - 113 22 07
nilssonsmynthandel@hotmail.com

NUMIKON

Stefan Jonasson / Ticalen Mynthandel
Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 031 - 20 81 11
numikon@comhem.se

PECUNIA MM HB

Östra Mårtensgatan 19
223 61 Lund
Tel. / fax 046 - 25 21 19
mattsson.g@telia.com

J. PEDERSEN MYNTHANDEL

Norra Strandgatan 30 / Box 1320
251 13 Helsingborg
Tel. / fax 042 - 12 25 28
pedersen.mynt@telia.com
www.jpetersen.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Regeringsgatan 6 / Box 16 390
103 27 Stockholm
Tel. 08 - 411 50 81, fax 08 - 411 52 23
www.selinsmynthandel.se

SKARABÉ MYNT & GULD AB

Drottninggatan 10
411 14 Göteborg
Tel. / fax 031 - 13 50 88
skarabe@telia.com
www.skarabe.eu

TICALEN MYNTHANDEL

Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. / fax 031 - 20 81 11
numikon@comhem.se

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

Vasagatan 42
111 20 Stockholm
Tel. 08 - 411 08 07, fax 08 - 21 21 96
www.hwmynt.se

AB WIJK ANTIK

Flisvägen 5
743 94 Skyttorp
Tel. 070 - 368 08 07
info@wijk.se

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

Sjöberg 1 • 147 91 Grödinge • Tel. 08 - 732 66 86 • 070 - 212 64 55
www.mynt.nu/smf/

MYNTAUKTION

Stockholm lördag 10 november 2018

Ett urval av vad som bjuds ut:

4 mark 1604

Gustav II Adolf
Medalj i guld

Ryssland
1 rubel 1859

Ryssland
5 rubel 1879

Ryssland
Poltina 1880

10.000 kronor
Provtryck

Ryssland
3 rubel 1881

USA
½ dollar 1880

Finland
1000 markkaa 1922

Bättre mynt och hela samlingar mottages till kommande myntauktioner.

Vi har mycket goda möjligheter att finna köpare till dina objekt eftersom mer än 20.000 kunder i Sverige och utlandet ser varje auktion via vår hemsida och katalogen.

Kontakta oss för en förutsättningslös diskussion!

MYNTKOMPANIET

Myntkompaniet
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm

Tfn: 08-678 32 17

E-post: coins@philea.se

www.myntkompaniet.se

Svenska Numismatiska Föreningens Bokbutik

Numismatiska Meddelanden (NM)

- NM XVIII. 1908. Bl.a. Lilienberg, V.E.: *Om svenska mynt och myntvärden*. 10 kr (20 kr)
NM XXX. *Numismatiska Meddelanden XXX*. 1965. 30 kr (40 kr)
NM XXXII:1–2. Ehrensvärd, U.: *Medaljgravören Erik Lindberg 1873–1966*. 1974, 1988. 125 kr/st (170 kr/st)
NM XXXIII (Tillägnad Bengt Thordeman). 1983. 100 kr (150 kr)
NM XXXIV. 1983. 100 kr (150 kr)
NM XXXV. *Studies in Late Anglo-Saxon Coinage*. 1990. 150 kr (225 kr)
NM XXXVI. Nathorst-Böös, E. & Wiséhn, I.: *Numismatiska forskare och myntsamlare i Sverige fram till 1830-talet*. 1987. 145 kr (190 kr)
NM XXXVII. *Festskrift till Lars O. Lagerqvist*. 1989. 50 kr (50 kr)
NM XXXVIII. *Festskrift till Ulla Westermark*. 1992. 75 kr (75 kr)
NM XXXIX. Tingström, B.: *Avesta Myntmuseum*. 1995. 200 kr (250 kr)
Ny! NM XL. *Särtryck ur Myntningen i Sverige 995–1995* (12 delar). 1995. 10 kr/styck, alla delar 100 kr
NM XLI. *Nulla dies sine linea*. *Festskrift till Ian Wiséhn*. 2001. 200 kr (200 kr)
NM XLII. Hesse, B.-O.: *Svensk Numismatisk Bibliografi intill år 1903*. 2004. 160 kr (160 kr)

Smärre skrifter

- Wallén, L.: *Riksgälden. Den svenska statskulden 1697–1834*. 1985. 25 kr (35 kr)
- Widell, M.: *Militärpolletter*. 1998. 100 kr (100 kr)
- Lagerqvist, L. O. m.fl.: *Medaljer utgivna 1873–1998. Belöningar, fonder och stipendier. Hedersledamöter och korresponderande ledamöter. Stadgar*. 1998. 50 kr (50 kr)
- Lars O. Lagerqvists medaljfond. 1999. 100 kr (100 kr)
- Carl Snoilsky. *Skalden som samlade mynt och böcker*. 2004. 50 kr (50 kr)
- Elfver, F. (red.): *Johannes Loccenius. En skrift om en lärd man i 1600-talets Sverige*. 2014. 100 kr (100 kr)
- Törngren, S.: *Mitt liv i numismatikens underbara värld*. 2010. 50 kr (100 kr)

Monografier

- Rundberg, J.: *Den svenska örtugsmyntningen under Kristoffer av Bayern till Sten Sture den äldre, ca 1440 till 1470-talets slut. En stampstudie*. 2005. 250 kr (350 kr)
Rundberg, J.: *Den svenska örtugsmyntningen under Albrekt av Mecklenburg (1364–1389). En stampstudie*. 2011. 250 kr (350 kr)
Svensson, R.: *Renovatio Moneta. Brakteater och myntningspolitik i högmedeltidens Europa*. 2012. 250 kr (350 kr)
Myntstudier. *Festskrift till Kenneth Jonsson*. Red.: T. Talvio & M. Wijk. 2015. 250 kr (350 kr)

Andra utgåvor

- Ekström, C. m.fl. (red.): *Samlad Glädje 2009*. Numismatiska klubben i Uppsala 1969–2009. 200 kr (200 kr)
Golabiewski Lannby, M.: *Pengar i folkmun och mynt i seder, bruk och poesi*. 2000. 75 kr (100 kr)
Ny! Golabiewski Lannby, M. & Wiséhn, I.: *Märkliga myntskatter i Stockholm*. 2003. 25 kr (50 kr)
Ny! Golabiewski Lannby, M.: *Sveriges Mynthistoria, Landskapsinventeringen 14. Myntfynd från Gästrikland och Hälsingland*. 2018. 100 kr (100 kr)
Karlsson, Y.: *Sasanian Silver Coins*. 2015. 300 kr (350 kr)
Larson, P. (red.): *Numismatiska axplock. En jubileumsbok*. Myntklubben Skilling Banco 1969–2009. 150 kr (150 kr)
Larson, P.: *Ryska droppar. Den ryska myntningen 1350–1700*. Kungl. Myntkabinettet. 2006. 50 kr (50 kr)
Malmer, B.: *Den Svenska Mynthistorien. Vikingatiden ca 995–1030*. 2010. 250 kr (350 kr)
Märcher, M.: *Embedsbrev till möntmestern på Kongsberg 1787–1796. Kilder til numismatik og pengehistorie III*. 2017. 140 kr (170 kr)
Nordisk Numismatisk Årsskrift. Ny serie, 1. 2015. 250 kr (250 kr)
Ord med mening. *Festskrift til Jørgen Steen Jensen* 1. november 1998. 50 kr (50 kr)
Törngren, S.: *Kristinas ettöringar av koppar. Variantförteckning m.m.* 1991. 50 kr (50 kr)

Register

- Wiséhn, E.: *SNT. Register 1972–1982*. 1986. 45 kr; Wilén, A.: *SNT. Register 1983–1992*. 1994. 45 kr
Golabiewski, D.: *SNT. Register 1993–2002. Ämnes-, titel- och författarregister för hela perioden*. 2004. 50 kr (75 kr)
Holmberg, K. (red.): *Register över Numismatiska Meddelanden I–XL. Utgivna av SNF 1874–1995*. 1998. 50 kr (75 kr)

* Pris inom parentes gäller icke medlemmar i SNF. Porto tillkommer.

Böckerna säljs direkt hos
Svenska Numismatiska Föreningen
på Banérgatan 17, Stockholm
Öppetider:
se redaktionsrutan här i SNT
Kan också beställas:
tel. 08–667 55 98 eller
info@numismatik.se